

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת אלי כהן
טלי פלוסקוב
איילת נחמיאס ורבין
יואב קיש

פ/20/2821

הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון – צמצום שיקול הדעת בקביעת מנפיק בעל היקף פעילות רחב), התשע"ו–2016

1. תיקון סעיף 36 יג' 1. בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א–1981¹, בסעיף 36 יג' (א), במקום "רשאי שר האוצר, בהתייעצות עם המפקח ועם הממונה על הגבלים עסקיים להורות כי יראו במנויים להלן, כולם או חלקם, חלק מהמנפיק, אם סבר כי הדבר דרוש לשם הבטחת התחרות בתחום סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב או לשם הבטחת טובת הלקוחות או הספקים" יבוא "יראו במנויים להלן חלק מהמנפיק".

דברי הסבר

באוגוסט 2011 התקבל בכנסת בקריאה השנייה והשלישית חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 18), התשע"א–2011 (להלן – תיקון מס' 18), על פיו, בין היתר, נקבע כי מנפיק המחזיק ב-10% לפחות משוק כרטיסי האשראי ייחשב למנפיק בעל היקף פעילות רחב, שיחויב לאפשר לסולקים אחרים לסלוק עסקאות שבוצעו בכרטיסי האשראי שהנפיק. מטרת התיקון לחוק הייתה הגברת התחרות בשוק הסליקה והפחתת עלויות הסליקה, בעיקר עבור עסקים קטנים.

בעקבות התיקון לחוק, הוכרזו 3 מנפיקים כבעלי היקף פעילות רחב על ידי המפקח על הבנקים. עם זאת, לא הוכרזו מנפיקים נוספים, שחלקם בשוק נמוך מ-10%, אף שיש להם קשרים מהותיים למנפיקים שהוכרזו. עניין זה נותר בשיקול דעת שר האוצר, בהתייעצות עם המפקח ועם הממונה על הגבלים העסקיים, שהוסמך להתקין תקנות בעניין זה, דבר שלא נעשה. בכך, לדעת יוזמי הצעת חוק זו, הוחמצה מטרה זו של תיקון מס' 18, ולא הושלם המהלך הנכון שהחל שם. כתוצאה מכך, מצטמצמת האפשרות של בתי עסק לכבד את כל מגוון כרטיסי האשראי המונפקים בישראל. בית עסק, אשר לשם הרחבת עסקיו

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 232; התשע"א, עמ' 380.

מבקש לכבד את כל כרטיסי האשראי בישראל, אינו יכול לעשות כן כיום הלכה למעשה.
במסגרת הצעת החוק מוצע לצמצם את שיקול הדעת שניתן לשר האוצר בעניין זה ולהפוך את הכרזתם של מנפיקים כבעלי "היקף פעילות רחב", על בסיס בחינת היקף פעילותם של תאגיד שהמנפיק הוא בעל עניין בו, שולט בו, או של תאגיד שהשולט במנפיק הוא בעל עניין בו, כברירת המחדל.
במקביל, תיוותר בעינה הוראת סעיף 36יג(ג) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, המתירה לשר האוצר, בהתייעצות עם המפקח על הבנקים ועם הממונה על הגבלים עסקיים, לפטור מנפיק בעל היקף פעילות רחב מהוראות סעיף 36יג(ב), במקרים בהם סבר כי החלת הוראות הסעיף האמור על אותו מנפיק עלולה דווקא לפגוע בתחרות בתחום הנפקת כרטיסי האשראי, וזאת כחריג לכלל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"א באדר ב' התשע"ו – 21.3.16